

HRM:s slutliga verksamhets- och ekonomiplan för åren 2025–2027 (förslag till samkommunstämma, AK)

Hallitus 11.10.2024 § 107

Föredragande
Beredare

Verkställande direktör Tommi Fred
Ekonomidirektör Minna Haapala, e-post förnamn.efternamn@hsy.fi

HRM:s samkommunstämma ska enligt kommunallagen godkänna samkommunens budget för följande år före utgången av det innevarande året. I samband med detta ska även ekonomiplanen för tre eller flera år godkännas (planeringsperiod). Ekonomiplanens första år är budgetåret.

I budgeten och ekonomiplanen godkänns samkommunens operativa och ekonomiska mål och de ska utarbetas så att förutsättningarna för att sköta samkommunens uppgifter tryggas.

Enligt HRM:s grundläggande avtal ska medlemsstädernas utlåtanden om verksamhets- och ekonomiplanen begäras innan planen godkänns. HRM:s styrelse behandlade 14.6.2024 den preliminära verksamhets- och ekonomiplanen för 2025–2027 och beslutade att begära att medlemsstäderna avger utlåtanden om den senast 31.8.2024. Utlåtandena antecknades för kännedom i styrelsen 20.9.2024.

I utarbetandet av budgeten och ekonomiplanen har räntabilitetsmålet varit att den årliga räntabiliteten förbättras med i genomsnitt 1,5 procent.

Budgeteringen av försäljningsintäkterna beaktar ändringar i både verksamhetsvolymerna och verksamheten samt vattenförsörjningens och avfallshanteringens preliminära taxaförändringar.

Som den allmänna ändringen i kostnadsnivån för budgetåret 2025 har man använt 2 procent om ingen noggrannare prognos varit tillgänglig. Även för planåren 2026 och 2027 har man använt 2 procent som ändringen av kostnadsnivån om ingen noggrannare uppskattning varit tillgänglig

Vattenförsörjningens och avfallshanteringens investeringar grundar sig på det 20-åriga investeringsprogrammet som HRM:s styrelse godkände i maj 2024.

Verksamhets- och ekonomiplanförslaget beaktar städernas utlåtanden och inkluderar preciseringar som orsakats av ändringar i HRM:s verksamhet och verksamhetsmiljö som skett under sommaren och hösten.

Mål

Målsättningen för och budgeteringen av HRM:s verksamhets- och ekonomiplan 2025–2027 grundar sig på strategin 2030 som HRM:s styrelse föreslagit och som samkommunstämma fattat beslut om i november 2022. Målsättningen och budgeteringen grundar sig också på ägarstyrningens mål i medlemskommunerna. De fyra tyngdpunkterna i den föreslagna strategin 2030 och de totalt tio strategiska mål som genomför dessa är följande:

- Miljöansvar: Kolneutral huvudstadsregion, I centrum för den cirkulära ekonomin och En ren Östersjö
- Förändringar i arbetslivet: Attraktiv och hållkraftig arbetsgivare och Kompetent personal som utvecklas
- Hållbar ekonomi: Effektiv och ekonomisk verksamhet och Balanserad ekonomi

- Invånarupplevelse: Ansvarsfulla tjänster som utvecklas, Tryggt dricksvatten och Verksamhet med omsorg om närmiljön

Verksamhet

Hög inflation och en högre räntenivå har bromsat konsumenternas köpkraft och i synnerhet marknaden för bostadsbyggande. Under TTS-perioden 2025–2027 förväntas situationen förbättras. Det är utmanande att förutsäga byggvolymerna, men tillväxten i huvudstadsregionen förutspås fortsätta och därmed även tillväxten av kundvolymen inom HRM:s vattenförsörjning. Mängden vatten som pumpas till HRM:s nätverk beräknas öka långsamt under planeringsperioden. Mängden vatten som produceras under 2025 uppskattas uppgå till 95,0 miljoner m³ och den fakturerade vattenförsäljningen till 74,1 miljoner m³. Mängden avloppsvatten som behandlas vid avloppsreningsverk uppskattas uppgå till totalt 152,3 miljoner m³ under 2025.

År 2025 genomförs cirka 9,3 miljoner tömningar av avfallskärl vid kundfastigheter och mängden avfall som transporteras uppgår till cirka 380 000 ton. Totalt levereras cirka 196 000 ton avfall till Vanda Energis avfallskraftverk för energiutvinning. Cirka 221 000 ton avfall behandlas vid det ekoindustriella centret i Käringmossen.

Region- och miljöinformationens verksamhet grundar sig på medlemskommunernas behov och önskemål om tjänster inom klimatarbetet, luftskyddsarbetet och informationssamarbetet. Under den kommande perioden syns anpassningen till klimatförändringarna allt mer i arbetet vid sidan av dämpandet av klimatförändringarna. I luftskyddsarbetet utvecklas kompetensen inom artificiell intelligens och man förbereder sig på de skärpta krav som följer med luftskyddsdirektivet. Vid utvecklingen av informationssamarbetet betonas särskilt utnyttjandet av artificiell intelligens, tekniker för hantering av geodata och datasäkerhet. RMV:s styrstrukturer har förtydligats och produktionen av tjänsterna fortsätter samtidigt som de utvecklas i samarbete med medlemsstäderna.

Driftsekonomi

HRM:s verksamhetsintäkter uppgår till 489 miljoner euro år 2025, vilket är 34,9 miljoner euro (7,7 %) mer än prognosen för 2024. Budgeteringen av försäljningsintäkterna beaktar ändringar i verksamhetsvolymerna och prisförändringar.

Volymen av fakturerat vatten har minskat under flera år i rad, men prognosen är att den kommer att öka 2024. För verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid förutspås en måttlig tillväxt för planåren; för perioden 2025–2027 0,5 procent årligen. En total höjning med 8 procent föreslås för vattenförsörjningens bruksavgifter för budgetåret och en motsvarande höjning med 5 procent för planåren, med ett inflationsantagande på 2 procent. I enlighet med strategimålen har viktningen av avgifterna för vattenförsörjningen justerats för att bättre motsvara principen att förorenaren betalar, och ändringen kommer att genomföras i etapper. En total höjning med 13 procent föreslås för grundavgifterna för budgetåret. Motsvarande höjningar för planåren är 13 procent år 2026 och 9 procent år 2027.

Den främsta orsaken till avgifternas realhöjningar är ökade finansiella kostnader, försäkringspremier och kemikalier samt att den finansiering som investeringsnivån förutsätter till fullo ska täckas med kundavgifter. Inflödet av anslutningsavgifter har minskat avsevärt i takt med att byggandet i huvudstadsregionen har tynat. Anslutningsavgiftens enhetspris höjs så att avgifterna på ett bättre sätt täcker kostnaderna för nybyggande. Den ersättning som städerna betalar för dagvatten i allmänna områden fortsätter inom ramen för avtalet och uppgår till 7,2 miljoner euro per år.

Den totala mängden avfall som samlas in från avfallshanteringens fastighet har ökat från början av 2024, och tillväxten bedöms fortsätta under hela planperioden. Den största delen av tillväxten sker inom bioavfall samt plast- och kartongförpackningar. Antalet kunder på Sortti-stationerna bedöms öka något under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid. Även verksamhetsintäkterna beräknas öka under perioden 2025–2027. För budgetåret föreslås en höjning av avfallshanteringens priser med i genomsnitt cirka 6 procent för år 2025, vilket tillsammans med den ökande avfallsmängden ökar budgetårets intäkter.

Kommunandelar från medlemskommunerna utgör cirka en procent av HRM:s verksamhetsintäkter. Med kommunandelar täcker man de verksamhets- och kapitalkostnader inom region- och miljöinformation och klimatinformationen som inte kan täckas med intäkter från serviceproduktionsförsäljningen och projektfinansieringarna. Kommunandelarna som faktureras år 2025 uppgår till 4,6 miljoner euro, med en minskning på 2,6 procent från det föregående året. Det kumulativa överskottet enligt 2024 års resultatprognos har riktats till planperioden för att i första hand till fullo minska kommunandelarna.

HRM:s rörelsekostnader uppgår till 212,4 miljoner euro år 2025, vilket är 1,1 miljoner euro (0,5 %) mindre än i 2024 års prognos. Budgeteringen av rörelsekostnaderna beaktar ändringar i verksamheten och de mest betydande kända kostnadsändringarna. År 2025 består cirka 57 procent av rörelsekostnaderna av inköp av tjänster, såsom inköp av avfallstransporttjänster, IT-kostnader, experttjänster och bygg- och underhållstjänster. Personalkostnader står för cirka 27 procent, materialinköp för 15 procent och övriga kostnader för 1 procent. I övriga kostnader har man år 2025 beaktat upphävandet av den obligatoriska reserveringen av Finno avloppsreningsverk. Anläggningens avvecklingskostnader kommer att vara lägre än den ursprungliga reserveringen så hävdandet av reserveringen kommer att minska övriga kostnader. Personalkostnaderna innefattar löneavtalets inverkan på 2,5 procent för 2025 och 2,5 procent för andra år.

Verksamhetsbidraget som uppstår som skillnaden mellan verksamhetsintäkterna och -kostnaderna uppgår till 279,1 miljoner euro (57,1 %) under budgetåret 2025, medan den enligt prognosen uppgår till 242,8 miljoner euro (53,5 %) år 2024. Skillnaden beror till stor del på försäljningsintäkternas uppskattade tillväxt år 2025. Taxaförändringar har en positiv inverkan på försäljningsintäkterna under planperioden. Under planåret 2026 förbättras verksamhetsbidraget och uppgår till 290,6 miljoner euro (56,5 %), och år 2027 till 312,1 miljoner euro (57,8 %).

År 2025 är nettofinansieringskostnaderna 93,1 miljoner euro. Av räntekostnaderna är 57,1 miljoner euro räntor som betalas ut till medlemskommunerna för etableringslån. Grundkapitalräntan som medlemskommunerna började ta ut år 2021 uppgår till 1,0 procent åren 2023–2024 och till 1,5 procent från och med år 2025. I avkastningen på investeringar har budgeterats dividendinkomster på 300 000 euro för 2025–2027 från Uudenmaan Woima Oy. I slutet av planperioden kommer nettofinansieringskostnaderna att minska till 88,4 miljoner euro år 2027.

Årsbidraget som uppstår efter verksamhetsbidraget och finansieringsposterna visar de internt tillförda medel som efter löpande utgifter blir kvar för investeringar och amorteringar på lån. År 2025 är årsbidraget 186,2 miljoner euro, medan investeringarna och amorteringarna på lån uppgår till totalt 332,5 miljoner euro.

Efter avskrivning av de bestående aktiva (anläggningstillgångar) som dras av från årsbidraget uppvisar budgetårets resultat ett överskott på 27,9

miljoner euro år 2025, ett överskott på 34,6 miljoner år 2026 och ett överskott på 51,5 miljoner år 2027. Trots ett starkt överskott under verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid fortsätter HRM:s tilläggsskuldsättning. En förnyelse av avskrivningsplanen som genomförs i början av verksamhets- och ekonomiplanens giltighetstid kan ha en betydande negativ inverkan på resultatet, vilket försvagar samkommunens ackumulerade överskott och utvecklingen av soliditeten.

Investeringar

Vattenförsörjningens och avfallshanteringens investeringar grundar sig på det 20-åriga investeringsprogrammet som HRM:s styrelse godkände i maj 2024. År 2025 uppgår investeringarna till totalt 206,2 miljoner euro, varav 183,5 miljoner är vattenförsörjningens investeringar och 20,6 miljoner avfallshanteringens.

Nivån på vattenförsörjningens investeringar förblir dock hög under planperioden huvudsakligen på grund av den fortsättningsvis höga nivån på medlemskommunernas infrastrukturinvesteringar. I synnerhet stora spårprojekt ökar storleken på dessa investeringar. Detta påverkar i synnerhet kostnaderna för flytt av ledningar (korg 3) och delvis kostnaderna för nätverkens saneringsinvesteringar (korg 10). Under planperioden inleds byggandet av Vandaspåran och spårvägarna i västra Helsingfors som stora spårprojekt. Spårvägsprojekten Kronbroarna och Esbo stadsspårväg pågår fortfarande.

I enlighet med det nya investeringsprogrammet betonas nätverkssaneringarna för HRM:s egna investeringar samt projekt som anknyter till temat tryggt dricksvatten. Målet är att målmedvetet öka antalet saneringsinvesteringar på årsnivå. Investeringsbeloppen för nätsaneringarna är cirka 50 miljoner euro per år. Det förnyade nätverket förverkligas också genom flytt av ledningar med cirka 17 miljoner euro per år. När det gäller nätverksprojekten riktas de mest betydande investeringarna åren 2025–2027 till exempel till Esplanadens avloppstunnel, säkerställandet av vattendistributionen i Otnäs tryckkrets, avloppssystemet i det östra avrinningsområdet i Blombacka samt byggandet av Träskända huvudavlopp.

Avfallshanteringens lokaltjänstbaserade investeringar siktar enligt strategin på ansvarsfulla tjänster som utvecklas och på att förbättra dessa. Dessutom centrerar de den cirkulära ekonomin. Under budgetåret planeras byggplaneringen av den nya Sortti-stationen på Mårtensbyvägen i Vanda inledas så att den nya Sortti-stationen färdigställs under åren 2027–2028 beroende på planläggning och beviljande av tillstånd.

I enlighet med strategin siktar de hanteringstjänstorienterade investeringarna på miljöansvar, koldioxidneutralitet och cirkulär ekonomi. Under budgetåret genomförs byggandet av gasklockan på gaskraftverket i Karingmossen och biogasanläggningens behandlingsanläggning för förädling av rötat bioavfall för jordbruksbruk färdigställs.

Finansiering

Etableringslånen från HRM:s medlemskommuner uppgår till totalt 1,1 miljarder euro. Utöver dessa har HRM enligt prognosen tagit långfristigt lån från utomstående finansinstitut cirka 818 miljoner euro vid slutet av 2024, om 2024 års internt tillförda medel och investeringar realiserar enligt årsprognosen.

De internt tillförda medlen räcker inte till för att täcka samkommunens investeringsnivå och låneamorteringarna, och på grund av detta är man tvungen att ta nytt externt lån på totalt cirka 391 miljoner euro under planperiodens samtliga år, beroende på investeringsnivån som realiserar.

Under planperioden amorteras totalt cirka 373 miljoner euro på lån, varav 96 miljoner är amorteringar på medlemskommunslån. Den totala mängden långfristigt lån som tagits från utomstående är cirka 911 miljoner euro vid slutet av planperioden. Den kontinuerligt växande storleken på lån orsakar allt mer tryck på HRM:s ekonomi i och med växande utlåningsräntor och amorteringar.

På grund av stora investeringar under de senaste åren har HRM:s självförsörjningsgrad försämrats, men förbättras i slutet av perioden och uppnår 29,0 procent i slutet av år 2027. I det senaste bokslutet var självförsörjningsgraden 26,2 procent. Planperiodens överskott ökar det egna kapitalet, men ökat främmande kapital bromsar upp förbättringen av självförsörjningsgraden fram till 2026.

Personal

Det kvantitativa personalbehovet har bedömts i personalplanen för 2025–2027. Den genomsnittliga personalmängden i planen är sammanlagt 833 årsverken för år 2025.

Beslutsförslag (TF)

Styrelsen beslutar att föreslå till samkommunstämmen att samkommunstämmen

a. godkänner Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters verksamhets- och ekonomiplan för 2025–2027 enligt bilagan,

b. beslutar att befullmäktiga styrelsen att ta ett nytt långfristigt lån på högst 161 000 000 euro inom ramen för budgeten för 2025,

c. fattar beslut om budgetårets bundna anslag enligt följande:

- Vattenförsörjningens rörelsekostnader 115 721 000 euro,
- Vattenförsörjningens investeringskostnader (netto) 183 475 000 euro,
- Avfallshanteringens rörelsekostnader 94 557 000 euro,
- Avfallshanteringens investeringskostnader (netto) 20 640 000 euro.

Beslut

Styrelsen fattade beslut enligt förslaget.

Samkommunen 29.11.2024
643/02.020.200.2000/2024

Beslutsförslag

Samkommunstämmen

a. godkänner Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters verksamhets- och ekonomiplan för 2025–2027 enligt bilagan,

b. beslutar att befullmäktiga styrelsen att ta ett nytt långfristigt lån på högst 161 000 000 euro inom ramen för budgeten för 2025,

c. fattar beslut om budgetårets bundna anslag enligt följande:

- Vattenförsörjningens rörelsekostnader 115 721 000 euro,
- Vattenförsörjningens investeringskostnader (netto) 183 475 000 euro,
- Avfallshanteringens rörelsekostnader 94 557 000 euro,
- Avfallshanteringens investeringskostnader (netto) 20 640 000 euro.

Beslut

Bilagor

- Slutgiltig verksamhets- och ekonomiplan 2025–2027